

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen om en lag om förfarandena vid ombildande av Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio till ett aktiebolag

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2014 regeringens proposition om en lag om förfarandena vid ombildande av Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio till ett aktiebolag (RP 139/2014 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Maija Kaukonen, konsultativ tjänsteman Leena Arpiainen och överinspek-

tör Matti Mäkelä, jord- och skogsbruksministeriet

- enhetschef Jouko Lehtoviita, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- justitieministeriet
- Skogsforskningsinstitutet
- METO – Skogsbranschens Experter rf
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Forstmästareförbundet
- Skogsindustrin rf
- Offentliga och privata sektorns funktionsnärfsförbund Jyty

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om de förfaranden genom vilka Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio ombildas till ett aktiebolag. Syftet med verksamheten vid det aktiebolag som bildas är att producera experttjänster och andra motsvarande tjänster för staten inom bio- och skogsbrukssektorn. Den föreslagna lagen innehåller dessutom bestämmelser om kundgrupperna för det bolag som bildas. I lagen om Finlands skogscentral bemyndigas statsrådet att före utgången av 2014 av Skogsbrukets utvecklingscentral Tapios affärsverksamhet och därtill

ansluten egendom bilda ett bolag som i sin helhet ägs av staten och producerar tjänster för staten.

Enligt förslaget övergår personalen vid Skogsbrukets utvecklingscentral i aktiebolagets tjänst.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Utskottet konstaterar att bolagiseringen av Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, nedan *Tapio*, är en logisk fas i omorganiseringen av Finlands skogscentral (JsUB 29/2010 rd—RP 260/2010 rd). Tapio står för tillfället under jord- och skogsbruksministeriets styrning och tillsyn och finansieras genom statsbidrag. Avsikten är att på det sätt som beskrivs i propositionen om-bilda Tapio till ett bolag som ägs av staten och som till en början lyder under ägarstyrningsavdelningen vid statsrådets kansli.

Föreskrifter om Tapio finns i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) som upphävdes i samband med skogscentralsreformen genom lagen om Finlands skogscentral (418/2011, nedan *skogscentralslagen*). Enligt ikraftträdandebestämmelserna ska den upphävda lagen dock tillämpas på Tapio till utgången av 2014. Enligt 39 § 3 mom. i lagen om Finlands skogscentral bemyndigas statsrådet att före utgången av år 2014 bilda ett helt statsägt bolag som producerar tjänster för staten och som består av Tapios verksamhet och anknytande förmögenhet. Utskottet menar att det därför redan nu finns bestämmelser som reglerar bolagiseringen av Tapio.

Enligt propositionen får statsrådet genom ap-port överlåta all egendom, immateriella rättigheter och affärsverksamhet som är i Tapios besittning till det aktiebolag som ska bildas. Staten ska teckna alla aktier i bolaget. Det nygrundade aktiebolaget ska ansvara för de skuld-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra förbindelser som Tapio eller dess föregångare har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överlåtits till aktiebolaget. Utskottet konstaterar att det är fråga om en s.k. generalsuccession där det bolag som bildas i alla avseenden intar samma rättsliga ställning som sin föregångare. I fråga om personalen handlar det om överlåtelse av rörelse

och på personalen tillämpas därför 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen (55/2001).

Avsikten med bolagiseringen av Tapio är att ge det nya aktiebolaget samma ekonomiska förutsättningar som konkurrenterna på samma expertismarknad. Tapio ansvarar för närvarande för det s.k. tilläggpensionssystemet Eläke-Tapio.¹ Tapiolas konkurrenter belastas inte av motsvarande tilläggpensionsåtaganden och utskottet anser det nödvändigt att belastningen behöver korrigeras på det sätt som föreslås i propositionen. Avsikten är att täcka de ersättningar som åligger Eläke-Tapio genom att betala ett engångsbidrag och i budgetpropositionen 2015 (moment 30.40.22) föreslås därför att Tapio får 3,5 miljoner euro för att täcka kostnaden för de ansvar som uppkommer. Eftersom det föreslagna förfarandet har karaktären av statsbidrag krävs det en notifiering hos kommissionen och åtgärder för detta har redan inletts.

I fortsättningen finansierar Tapio sin verksamhet med intäkter av sin affärsverksamhet utan direktfinansiering genom statsbidrag. Det nygrundade bolaget planerar verka som en an-

¹ Tapio och Finlands skogscentral är tillsammans med skogsvårdsföreningarna och vissa andra organisationer inom det enskilda skogsbruket delaktiga i Eläke-Tapio. Eläke-Tapio grundar sig på ett avtal om de anställdas pensionsförmåner som ingått 1949 mellan de organisationer som har till uppgift att främja ett enskilt skogsbruk. Eläke-Tapio har sedan 1964 kompletterat det lagstadgade APL/FöPL-grundpensionsskydd som administreras av pensionskassan Eläkekassa Verso. Tilläggpensionssystemet Eläke-Tapio har upplösts och sedan den 1 juli 1993 intjänas inte längre pensionsförmåner enligt systemet. De arbetsgivare som är med i systemet svarar solidariskt för åliggandena enligt systemet. Eläke-Tapio fungerar enligt det s.k. fördelningssystemet. Framtida förpliktelser har inte täckts med medel som samlats in på förhand, det vill säga systemet är inte fondfinansierat. Det pensionsbelopp som belastar systemet uppgår till ca 38 miljoner euro. Tapio och Finlands skogscentral svarar för över hälften av detta belopp. Det pensionsansvar som saknar täckning sjunker med ca 7—10 procent varje år. Exempelvis 2017 har man beräknat att det återstående pensionsansvaret utan täckning uppgår till endast 25 miljoner euro

knuten enhet (in-house) i förhållande till staten, vilket innebär att organisationer som hänförs till statens budgetekonomi (centralförvaltningen, ämbetsverk och inrättningar) kan köpa dess tjänster utan upphandling. Tapio erbjuder experttjänster och motsvarande inom bio- och skogsbrukssektorn och in-housepositionen gör det möjligt för Tapio att bredda kundkretsen till andra aktörer än jord- och skogsbruksministe-

riet. Enligt utskottets uppfattning är Tapios specialkompetens förmågan att kombinera forskning och tillämpning, vilket är särskilt viktigt för att genomföra den nya strategin för bioekonomi.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 23 oktober 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Lauri Heikkilä /saf
medl. Heikki Autto /saml
Markku Eestilä /saml
Lasse Hautala /cent
Reijo Hongisto /saf

Pirkko Mattila /saf
Mats Nylund /sv
Kari Rajamäki /sd
Janne Sankelo /saml
Katja Taimela /sd
Tytti Tuppurainen /sd.

Sekreterare var

utskottssekreterare Antti Linna.